

prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud: R. Popescu-Balta)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Svetlana Filincova
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ghenadie Doloșcan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare împotriva lui Ghenadie
Doloșcan, Victor Doloșcan și Iuliei Doloșcan cu privire la încasarea datoriei,
transmiterea silită a bunurilor în posesiune și evacuarea din imobil,
împotriva deciziei din 13 iunie aa2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 februarie 2014, SA „Banca de Economii” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Ghenadie Doloșcan, Victor Doloșcan și Iuliei Doloșcan cu
privire la încasarea datoriei, transmiterea silită a bunurilor în posesiune și
evacuarea din imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că ÎI „Doloșcan Ghenadie” a
beneficiat de două credite în baza contractului de credit nr. 5 din 24 mai 2012 în
sumă de 3 000 000 de lei, cu scadența la 23 mai 2019 și contractului de credit nr. 8
din 17 septembrie 2012 în sumă de 5 500 000 de lei, cu scadența la 15 august 2014.

A menționat că în scopul asigurării rambursării creditelor, au fost încheiate
următoarele contracte: contractul de fidejusiune nr. 1 din 03 ianuarie 2013 încheiat
cu Ghenadie Doloșcan; contractul de ipotecă nr. 8340 din 30 noiembrie 2010
încheiat cu Ghenadie Doloșcan și Iulia Doloșcan, obiectul căruia constituie
construcție agricolă, agroindustrială (fermă de pui), cu suprafața de 1774,3 m. p.,
amplasată în extravilanul s. Roșcani, r-nul Anenii Noi și terenul cu suprafața de
0,2931 ha, valoarea de ipotecă, conform acordului adițional nr. 3 din 17 septembrie
2012, constituind 900 000 de lei; contractul de ipotecă nr. 8341 din 30 noiembrie
2010 încheiat cu Ghenadie Doloșcan și Iulia Doloșcan, obiectul căruia constituie
construcția agricolă, agroindustrială (fermă de pui), cu suprafața de 1352,6 m. p.,
amplasată în extravilanul s. Roșcani, r- nul Anenii Noi și terenul cu suprafața de
0,3557 ha, valoarea de ipotecă, conform acordului adițional nr. 3 din 17 septembrie
2012, constituind 720 000 de lei; contractul de ipotecă nr. 3445 din 30 iunie 2009

încheiat cu Ghenadie Doloșcan și Iulia Doloșcan, obiectul căruia constituie construcția locativă (casa de locuit), cu suprafața de 143,8 m. p., amplasată în s. Floreni, r-nul Anenii Noi și terenul cu suprafața de 0,1283 ha, valoarea de ipotecă, conform acordului adițional nr. 4 din 25 mai 2012, constituind 510000 de lei; contractul de gaj nr. 6g-2 din 15 aprilie 2011 încheiat cu Ghenadie Doloșcan, obiectul căruia constituie mijloacele de transport (3 poziții), valoarea de gaj, conform contractului, constituind 164251 de lei; contractul de gaj nr. 8g-1 din 17 septembrie 2012 încheiat cu Ghenadie Doloșcan, obiectul căruia constituie mijlocul de transport (autoturism), valoarea de gaj, conform contractului, constituind 210000 de lei și contractul de gaj nr. 8g-2 din 17 septembrie 2012 încheiat cu Victor Doloșcan, obiectul căruia constituie mijlocul de transport (autoturism), valoarea de gaj, conform contractului, constituind 180 000 de lei.

A susținut că, în conformitate cu prevederile contractelor de credit, SRL „Doloșcan Ghenadie” s-a obligat la următoarele: pct. 4.2. - debitorul va rambursa creditul până la data finală indicată în p. 2.3. Debitorul va rambursa creditul conform graficului; pct. 5.1. - pentru creditul pus la dispoziție debitorul va plăti băncii o dobândă flotantă cu rata inițială de 9% anual (contractul de credit nr. 5 din 24 mai 2012) și 16% (contractul de credit nr. 8 din 17 septembrie 2012); pct. 5.5. - debitorul va achita dobânzile aferente lunar, până la ultima zi lucrătoare a lunii gestionare, dar nu mai târziu de data de 30 a lunii respective; pct. 9.1. - să respecte întocmai prevederile contractuale; pct. 9.2. - să restituie băncii creditul primit și dobânzile aferente în termenele stabilite.

A afirmat că conform clauzelor contractelor de credit, în cazul nerespectării acestora survin următoarele efecte negative pentru SRL „Doloșcan Ghenadie”: pct. 5.2. - dobânda indicată în pct. 5.1. se va majora cu 5 puncte procentuale în cazul în care creditul sau o parte a creditului este expirat. Dobânda majorată se va aplica la partea de credit expirat, începând cu ziua care urmează după data scadenței creditului sau a părții acestuia; pct. 7.1. - pentru neachitarea la scadență a plăților pe dobânda calculată potrivit prevederilor prezentului contract, debitorul va plăti băncii o penalitate de 0,17% pentru fiecare zi de în întârziere, care se va aplica la suma dobânzii neachitate.

Totodată, a relatat că conform pct. 14.1. din contractele de credit enunțate, nerespectarea de către debitor a obligațiilor asumate prin contract oferă băncii dreptul de a lua următoarele măsuri: rezilierea contractului de credit; refuzul executării obligației de acordare a creditului; recuperarea creditului din conturile de disponibilități ale debitorului în ordinea stabilită; valorificarea garanțiilor constituite de debitor pentru rambursarea creditului; executarea silită din patrimoniul debitorului.

De altfel, a specificat că conform prevederilor contractului de fidejusiune, Ghenadie Doloșcan s-a obligat la următoarele: pct. 1.1. - fidejursorul își asumă obligația să răspundă solidar cu SRL „Doloșcan Ghenadie” pentru onorarea obligațiilor stipulate în contractele de credit, inclusiv pentru suma de bază a creditului, dobânzile aferente și penalitățile datorate de debitor, precum și cheltuielile de urmărire în justiție; pct. 1.2 - suma maximă a obligațiilor pentru care fidejursorul răspunde în mod solidar cu debitorul constituie 9000000 de lei.

A declarat că SRL „Doloșcan Ghenadie” nu-și îndeplinește obligațiile contractuale în ceea ce privește achitarea în termen și în mărimea prevăzută a

creditelor și a dobânzilor aferente. Astfel, conform situației din 31 ianuarie 2014, SRL „Doloșcan Ghenadie” a acumulat o datorie în sumă de 5 592 449,29 de lei.

A mai declarat că în scopul tranșării unui eventual litigiu, a fost expediată pretenția nr. 357 din 04 decembrie 2013, prin care s-a solicitat achitarea datoriei restante în sumă de 963038,74 de lei, cerința nefiind executată până în prezent.

Reclamanta a menționat că prin notificarea nr. 06-02/4015/11450 din 18 decembrie 2013, pârâții au fost notificați despre inițierea procedurii de exercitare a dreptului de gaj, solicitând transmiterea benevolă a bunurilor gajate/ipotecate până la termenul limită de 24 ianuarie 2014 sau achitarea integrală a creditelor și plăților aferente.

Astfel, a susținut că, preavizele de exercitare a dreptului de gaj și ipotecă au fost înregistrate la OCT Anenii Noi și la notar.

SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare a solicitat încasarea de la Ghenadie Doloșcan a datoriei în sumă de 5 592 449,29 de lei, transmiterea silită în posesia băncii, în scopul comercializării ulterioare, a următoarelor bunuri: construcția agricolă, agroindustrială (fermă de pui) cu suprafața totală de 1774,3 m.p., amplasată în extravilanul s. Roșcani, r-nul Anenii Noi; terenul (neproductiv) cu suprafața totală de 0,2931 ha, amplasat în extravilanul s. Roșcani, r-nul Anenii Noi; construcție agricolă, agroindustrială (fermă de pui) cu suprafața totală de 1352,6 m.p., amplasată în extravilanul s. Roșcani, r-nul Anenii Noi; terenul (neproductiv) cu suprafața totală de 0,3557 ha, amplasat în extravilanul s. Roșcani, r-nul Anenii Noi; construcție locativă (casa de locuit) cu suprafața totală de 143,8 m.p., amplasată în r-nul Anenii Noi, s. Floreni; terenul (pentru construcții) cu suprafața totală de 0,1283 ha; camionul de model Mercedes 1320, nr. de înmatriculare AN AX 165, anul producerii 1988; autocamionul de model Mercedes 1320, nr. de înmatriculare AN AU 210, anul producerii 1999; încărcător de model „Bobcat-763H”, anul producerii 2000; autovehiculul de model „Toyota Highlander”, nr. de înmatriculare AN AX 390, anul producerii 2011; autovehiculul de model „Mercede E 320”, nr. de înmatriculare K DW 888, anul producerii 2007 și încasarea în mod solidar de la pârâți a taxei de stat în sumă de 50 000 de lei.

Pe parcursul judecării cauzei, urmare a cererilor de concretizare, SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare a solicitat, în final, încasarea de la Ghenadie Doloșcan a datoriei în mărime de 425 663,59 de lei, transmiterea silită în posesiunea băncii, în scopul comercializării ulterioare, a următoarelor bunuri: construcție locativă (casă de locuit) cu suprafața totală de 143,8 m. p., amplasată în s. Floreni, r-nul Anenii Noi; terenul (pentru construcții) cu suprafața totală de 0,1283 ha; camionul de model Mercedes 1320, nr. de înmatriculare AN AX 165, anul producerii 1988; autocamionul de model Mercedes 1320, nr. de înmatriculare AN AU 210, anul producerii 1999; încărcător de model „Bobcat-763H”, anul producerii 2000; autovehiculul de model „Toyota Highlander”, nr. de înmatriculare AN AX 390, anul producerii 2011; autovehiculul de model „Mercede E 320”, nr. de înmatriculare K DW 888, anul producerii 2007; evacuarea pârâților și a terțelor persoane, precum și a tuturor bunurilor din imobilele transmise în posesiunea băncii și încasarea în mod solidar de la pârâți a taxei de stat în mărime de 50 100 de lei.

Prin hotărârea din 09 martie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central acțiunea depusă de SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, a fost admisă parțial acțiunea; a fost încasată în mod solidar de la Ghenadie Doloșcan, Iulia

Doloșcan și Victor Doloșcan în beneficiul SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, datoria în mărime de 275663,59 de lei; au fost transmise silit în posesia SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, bunurile mobile și imobile, ce aparțin cu drept de proprietate lui Ghenadie Doloșcan, Iuliei Doloșcan și lui Victor Doloșcan, în scopul comercializării ulterioare; au fost evacuați Ghenadie Doloșcan, Iulia Doloșcan și Victor Doloșcan și terțele persoane din imobilul din str. Dacilor 41, s. Floreni, r-nul Anenii Noi și bunurile ce le aparțin cu drept de proprietate și a fost încasată de la Ghenadie Doloșcan, Iulia Doloșcan și Victor Doloșcan în beneficiul SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, taxa de stat în mărime de 50 100 de lei.

Prin decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat Ghenadie Doloșcan; a fost casată hotărârea primei instanțe în partea încasării de la Iulia Doloșcan și Victor Doloșcan în beneficiul SA „Banca de Economii” a datoriei în sumă de 275663,59 de lei și a taxei de stat în sumă de 50 100 de lei și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția înaintată de SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare împotriva Iulie Doloșcan și lui Victor Doloșcan cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 03 august 2018, Ghenadie Doloșcan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării sumei de 275663,59 de lei, transmiterii silit în posesiunea SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, a bunurilor imobile și mobile, ce aparțin lui cu drept de proprietate, în scopul comercializării ulterioare, evacuării lui și a terțelor persoane din imobilul din str. Dacilor 41, s. Floreni, r-nul Anenii Noi și a bunurilor, ce-i aparțin cu drept de proprietate și încasării taxei de stat în sumă de 50 100 de lei cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la respingerea acestor pretenții, iar în rest menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Ghenadie Doloșcan și a fost casată decizia din 27 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei la rejudecare instanței de apel, în instanța de apel.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 13 iunie 2019 a respins apelul declarat de Ghenadie Doloșcan și a menținut hotărârea din 09 martie 2017 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 9, 490, 512, 514, 867, 871, 1146, 1156, 1236 din Codul civil a considerat ca fiind neîntemeiat apelul declarat, concluzionând în sensul menținerii hotărârii primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că prima instanță corect a stabilit că în prezenta cauză civilă raportul juridic este unul obligațional născut din contractul de împrumut bancar și fidejusiune și suntem în prezența unei obligații solidare, care constă în obligația de rambursare a împrumutului.

Respectiv, în situația când debitorul nu-și onorează obligațiile asumate prin contractul de împrumut, iar în vederea asigurării rambursării împrumutului a fost încheiat contractul de fidejusiune, este justificată soluția instanței de fond, de admiterea parțială a acțiunii.

Sub un alt aspect, instanța de apel a constatat că pârâtul recunoaște datoria formată față de bancă, cu excepția sumei 150 000 de lei, pentru onorariul de succes

administratorului, indicând că administratorul la încheierea contractului din 08 mai 2015 între Doloșcan Ghenadie și David Mihail, nu a avut calitate de parte contractuală și că pârâtul Doloșcan Ghenadie nu este obligat să achite onorariu de succes administratorului.

În calitate de contraargument la afirmația apelantului precum că recunoaște datoria formată față de bancă, însă nu este de acord cu achită onorariul de succes administratorului, și anume, suma de 275 663 lei, Colegiul a relevat că în scopul asigurării contractelor de credit nr. 5 din 24 mai 2012, în sumă de 3 000 000 de lei, cu scadența la 23 mai 2019, contractul de credit nr. 8 din 17 septembrie 2012, în sumă de 5 500 000 de lei cu scadența la 15 august 2014 a fost încheiat contract de fidejusiune nr. 1 din 03 ianuarie 2013 cu Doloșcan Ghenadie.

În conformitate cu prevederile contractului de fidejusiune, Doloșcan Ghenadie s-a obligat față de Bancă: p.1.1. „fidejuserul își asumă obligația să răspundă solidar cu ÎI „Doloșcan Ghenadie” pentru onorarea obligațiilor stipulate în contractele de credit, inclusiv pentru suma de bază a creditului, dobânzile aferente și penalitățile datorate de debitor, precum și cheltuielile de urmărire în justiție; p. 1.2. „suma maximă a obligațiilor pentru care fidejuserul răspunde în mod solidar cu debitorul constituie 9 000 000,00 lei”.

Astfel, în condițiile în care SRL „Doloșcan Ghenadie” nu-și îndeplinește obligațiile contractuale, în ceea ce privește achitarea în termen și în mărimea prevăzută a creditelor și a dobânzilor aferente, fidejuserul răspunde solidar cu ÎI „Doloșcan Ghenadie” pentru onorarea obligațiilor stipulate în contractele de credit, inclusiv și pentru onorariul de succes a administratorului.

Mai mult, Colegiul a reținut că Ghenadie Doloșcan este administrator statutar al ÎI „Doloșcan Ghenadie”, iar în baza procesului-verbal nr. 3 din 11 septembrie 2014 al adunării de raportare a SRL „Doloșcan Ghenadie” în proces de insolvență, în calitate de administrator a fost ales Alexei Macovețchi, căruia i-a fost stabilit cuantumul remunerării (onorariul fix de succes) (f.d. 29-31, vol. II).

La 24 septembrie 2019, Ghenadie Doloșcan a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și încălcat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au fost apreciate arbitrar probele, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, pe când prima instanță a dat o apreciere corectă materialului probator în coroborare cu actele cauzei.

Recurentul în susținerea cererii de recurs a invocat argumente de fapt și de drept similare celor expuse pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 iunie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 15 iulie 2019 (f.d. 31, Vol. III), dar la actele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către părți a copiei deciziei motivate.

Astfel, recursul declarat la 24 septembrie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ghenadie Doloșcan, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ghenadie Doloșcan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției

Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ghenadie Doloșcan, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ghenadie Doloșcan, împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat